

IČ-ĊELIBAT SA'CERDOTALI FIL-KNISJA KATTOLIKA

Omelija ta' Mons Isqof Mario Grech fl-okkażjoni tas-Sollennità ta' San Ĝużepp
Parroċċa Qala – Il-Ħamis, 18 ta' Marzu 2010

San Ĝużepp ma kienx saċerdot, imma kellu moħħ u qalb saċerdotali! Il-Papa Ĝwanni Pawlu II sejjah l-Il San Ĝużepp bħala “il-kustodju tal-Feddej”. Dan it-titlu jaapplika wkoll għas-saċerdot li huwa l-ghassies ta' Kristu, mhux biss billi jgħasses b'ħafna għożżha l-Ewkaristija u l-grazzja li huwa jqassam f'isem Kristu kull meta jxandar il-Kelma u jiċċelebra s-sagamenti, imma wkoll meta huwa jgħasses fuq il-poplu t'Alla. Għalhekk, bir-raġun li xieraq li f'din is-sena ddedikata lis-saċerdoti, nirriflettu dwar il-figura tal-Patrijarka San Ĝużepp u nitolbu bl-interċessjoni tiegħu ħalli fil-Knisja ta' Kristu s-saċerdot jibqa' jgħix is-sejħa tiegħu bil-fedeltà.

Id-don taċ-ċelibat

Biex seta' jkun il-kustodju ta' Ĝesù, Ĝużeppi irrinunzja għall-paternità fizika. Ĝużeppi u Marija kellhom il-pjan li jiżżewġu u jiffurmaw familja, tant li kienu diġà tgħarrus ufficjalment; imma mbagħad Alla jidħol fl-istorja tagħhom u jagħżilhom. Lil Marija sejhilha għall-maternitā verġinali: hi kellha tnissel il-Verb bil-qawwa tal-Ġholi u tibqa' verġni. Minn Ĝużeppi, Alla talab li jibqa' verġni u fl-istess waqt jifrex il-paternità affettiva u spiritwali fuq Ĝesù. Kien Ĝużeppi li għen l-Il Gesù jikber fiż-żmien, fl-gherf u fil-grazzja! Ĝużeppi jaċċetta li jgħix ħajja kasta biex hekk jintelaq f'idejn Alla u jkun tiegħu f'kollo.

Il-Knisja Kattolika Latina titlob li s-saċerdoti ma jiżżewġux. Huma jibqgħu ċelibi mhux għax boloh, jew għax ma jħossuhomx miġbūdin biex jidħlu f'relazzjoni ma' mara u flimkien jibnu familja; imma għax fuq l-eżempju ta' Kristu, is-saċerdoti jibqgħu ċelibi “għas-saltnejha tas-smewwiet” (Mt 19,12). Minbarra dan l-aspett eskatoloġiku, iċ-ċelibat huwa għajnejna biex is-saċerdot ikun għall-oħrajn, u għalkemm jirrinunzja għal dik il-paternità li hija propria tal-miżżewwin, huwa jikseb paternità u maternità għax bil-magħmudja u bil-predikazzjoni huwa “jnissel fi Kristu” (1Kor 4,15) u “jħoss l-uġiegħ tal-ħlas “sakemm Kristu jissawwar fihom (Gal 4,19). Biex jassigura din il-qalb pastorali, is-saċerdot ċelibi jistinka biex iħobb lil Alla u lill-oħrajn b'qalb sħiħa u għalhekk jaċċetta li mħabbut ma jaqsamha ma' ebda persuna partikulari!

Iċ-ċelibat u l-abbuži sesswali

Kemm iċ-ċelibat saċerdotali kif ukoll iċ-ċelibat li jħaddn u dawk li jikkonsagħ raw ruħhom lil Alla u persuni oħra li huma mogħtija għal Alla – bħalma huma s-Soċċi tal-Museum – , ma jinftiehemx jekk ma jkunx hemm viżjoni ta' din il-finalità sopraturali. Mhux għaġeb li Ĝesù

ma kienx mifhum! Mhux biss in-nies ta' żmien Kristu ma fehmux il-valur taċ-ċelibat, imma lanqas in-nies la' żmienna! Ngħid dan mhux għax għandi xi dubju mill-konvizzjoni li għandhom is-saċerdoti tagħha dwar iċ-ċelibat, imma għax inħossni ippreokkupat bid-diskors li għaddej mhux biss fl-Ewropa, bħal fil-każ tal-Ġermanja, tal-Iż-żivizzera u tal-Irlanda, imma wkoll f'pajjiżna – diskors maħsub biex jiskredita ċ-ċelibat tas-saċerdot Kattoliku. Bħalissa, anke f'pajjiżna, hawn mewġa kontra s-saċerdozju bl-akkużi ta' saċerdoti involuti fil-pedofilija u l-omosesswalitā. Dan ngħidu b'għafsa ta' qalb għax inħoss għas-saċerdoti u għall-Knisja.

Kampanja ta' attakki kontra l-Knisja

Waqt li f'pajjiżna aħna qed inħejja għaż-żjara fostna tal-QT il-Papa Benedittu, fuq ix-xefaq għaddejja kampanja kontra tiegħu. Xi wħud qed jippruvaw jimplikaw f'inċiġd ta' saċerdoti pedofili u omosesswali. It-tajn li qed jitfiegħ fuq is-suttana bajda tal-Papa huwa ħmiegħ li jriduh jaqbad mal-Knisja! Nidrob ir-ragħaj biex il-merħla tixixer (ara Mt 26,31)! Dan il-ħmiegħ qed jitwaddab lejn il-Knisja bil-ħsieb li jkissru l-awtorità moralī tal-Knisja u jnisslu dubji serji dwar l-attendibbiltà tad-duttrina Nisranija! Il-filosofu Taljan Marcello Pera ddeskriva dan il-fenomenu bħala kampanja tal-lajċiżmu kontra l-Kristjanità! Jekk nagħtu ħarsa lejn l-istorja reċent, nintebhu li maż-żmien tbiddlu l-meżzi li bihom sar l-attakk imma l-għan baqa' dejjem l-istess: il-qed tat-twemmin Nisrani. Marcello Pera jkompli jikteb li din il-kampanja mhix biss aggressjoni fuq il-Papa, imma wkoll fuq id-demokrazija – “jekk il-Kristjanizmu jinqered, l-istess demokrazija tintilef”.

Dan l-aħħar smajna li mhux biss San Pawl kellu tendenzi omosesswali, imma anke San ġorġ Preca kellu dan l-orjentament. Dawn kalunnji serji! Verament meraviljuża r-raġuni li ngħatat biex tfisser il-fatt li n-numru tas-seminaristi fi żmienna naqas: għax snin ilu fis-seminarju kienu jidħlu dawk li għandhom orjentament omosesswali! F'dan kollu hemm aġenda malizzjużha biex jiskreditaw is-saċerdot u l-Knisja!

Quddiem il-periklu ta' abbuži sesswali

Xejn ma nistgħaż-żeġ jekk ‘il quddiem jiġi xi ħadd u jgħid il-ġidu. Biex ma nibagħtux lil uliedna għad-duttrina jew il-Museum; biex it-tfal tagħha ma jibqgħu jaqu l-artal bħala abbatini; biex ma nħalluhomx imorru fl-iskejjen tal-Knisja... għax jistgħu jmissuhom!!!

Mhux qed ngħid li fil-Knisja ma hemmx dawn il-perikli! Imma nixtieq nara fi ħdan kategoriji u professjonijiet oħra fis-socjetà tagħna dik l-istess rigorizità u serjetà li għandha l-Knisja llum biex imġibet bħal dawn jiġu mrażżna. Filwaqt li għal darb' oħra nikkundanna kull forma ta' abbuż sesswali, partikularment fuq il-minuri, nagħti kelma li meta nkun naf b'imġieba bħal din fil-kamp pastorali, jien naġixxi. Min-naħha l-oħra, mhux ġust li jekk jiżbalja wieħed, miegħu jeħel kulħadd.

It-teżor taċ-ċelibat

Għalhekk huwa provvidenzjali li illum qed niċċelebraw din is-sollennità ta' San Ĝużepp – għax San Ĝużepp għandu messaġġ attwali ħafna li jgħinna nifħmu din id-dimensjoni ċelbatarja tas-saċerdot Kattoliku. Nitlobkom twieżlu lila s-saċerdoti bit-talb tagħkom biex aħna nħarsu dan it-teżor taċ-ċelibat u ngħixu bil-fedeltà s-sejha tagħna. Nitlobkom ukoll biex ikollkom għarfien ta' dawk li jagħtu lilhom infuħom lil Alla, partikularment tas-saċerdoti.

IL-MIRAKLU TAL-MAHFRA

Diskors ta' Mons. Isqof Mario Grech f'nofs ta' nhar ta' spiritwalit għas-Saċerdoti

Knisja Ragħaj it-Tajjeb, Victoria – Is-Sibt, 20 ta' Frar 2010

Fl-Evanġelu naqraw li qabel ma kien jagħmel xi miraklu, Ĝesù ġie li kien jieqaf jitlob, bħal meta ħall l-ilsien ta' dak li kien trux u mbikkem (cfr. Mk 7,31-37). Aħna s-saċerdoti wkoll nagħmlu miraklu u nħollu l-bniedem mill-irbit tad-dnub meta naħfru d-dnubiet fis-sagreement tal-qar. Għandna d-drawwa li qabel nibdew inqarru nieqfu nitolbu lill Alla jgħinna? Niftakar lill-Isqof Cauchi jgħidilna li wieħed minn zżiġiet l-qassisin kellu d-drawwa li qabel jidħol fil-konfessjonarju, jieqaf jitlob lill-Ispritu s-Santu jgħin waqt il-qar! Kemm tkun haġa f'waqtha kieku meta nkunu ser neżerċitaw il-ministeru tal-maħfira nagħmlu pawsa mentali u nitolbu lill Alla jgħinna!

Tkun telfa kbira għas-saċerdot kieku jittlef il-fakultà li jqarar jew jiġi sospiż milli jqarar! Imma f'ċertu sens nistgħu ngħidu li fil-prattiċa l-fakultà li nqarru qed tixxejjen għaliex kull ma jmur in-numru ta' dawk li jersqu għall-qrar qiegħed dejjem jonqos! X'jiswa li jkollok il-fakultà li tqarar jekk il-penitenti ma jersqu għall-qrar? Hemm diversi motivi għaliex qed tinfirex din id-diżżejjen lejn iċ-ċelebrazzjoni tal-qar! Għax jekk il-bniedem ta' llum qed jittlef is-sens t'Alla, tiftehem għaliex imbagħad wieħed ma jħossx li għandu jersaq jitlob maħfira lill Alla! Min-naħha l-oħra, jekk jonqos is-sens t'Alla, jonqos ukoll is-sens tad-dnub. Għal dak il-bniedem li ma jafx x'inhu dnub, il-qar huwa żejjed. Barra minn hekk il-kultura ta' llum tagħti ħafna importanza lill-awtonomija u l-libertà tal-persuna u għalhekk sar aktar diffiċċi li persuna tammetti li xi forma ta' kejл etiku hu meħtieġ biex jorjenta l-imġieba tagħha.

Raġuni oħra li tagħmel is-sagreement tal-qar irrelevanti hija għarfien żabaljat dwar il-Knisja! Għax jekk il-Knisja tiġi meqjusa bħala istituzzjoni umana mbattla minn kull element divin u spiritwali, x'motiv jista' jkun hemm biex wieħed joqghod għas-“setgħa” tal-Knisja li tista' torbot u tholl? Huwa fatt però li ħafna jiffurmaw idea ta' Knisja skont ix-xhieda li jagħtu l-Insara, partikularment aħna s-saċerdoti. Il-fatt li l-qar xi drabi jiġi cċelebrat b'ċerta għaż-ġġa u medjokrità, bħala haġa tas-soltu u fl-anonimati ġertament huwa fattur li jinfluwenza b'mod negattiv il-pastorali tal-qar. F'ċerti każiġiet, il-post fejn u l-mod kif saċerdot jilqa' lili penitent, jiddesagrallizza l-istess

sagreement! Żgur li mhux tollerabbli li esperjenza daqshekk intima bħal ma hija l-qrara ssir f'sagristijsa f'waqt li din tkun qisha pjazza bin-nies preżenti! Lanqas ma juri serjetà jekk is-saċerdot iqarar waqt li jkun jagħmel attivitā oħra!

Imbagħad irridu ngħidu li ġerti individwi jaħbaru l-konfessionarju minħabba xi esperjenza qarsa li huma stess jiġi jkollhom tal-qar. Sfortunatamente il-każiġiet meta l-konfessur ikun irresponsabbi fi kliemu u għemilu u jabbuża mis-setgħha divina aħħata lill mill-Knisja ma niftaqgħi magħħom biss fil-kotba tal-moral!

Fl-Ittra Appostolika *Novo millennio ineunte* il-Papa Ġwanni Pawlu II kien talab “*un rinnovato coraggio pastorale ..... perché la quotidiana pedagogia delle comunità cristiane sappia proporre in modo suadente ed efficace la pratica del sacramento della Riconciliazione*” (n.37). Dan il-kuraġġ pastorali mġedded biex inkunu nistgħu nipproponu ċelebrazzjoni tas-sagreement tal-qar b'mod li tikkonvinċi lill dawk li huma diffidenti dwarha u tkun aktar effikaċi, neħtieguha fid-djoċesi tagħna wkoll. Infatti, fil-Pjan Pastorali ta' dawn it-tliet snin jingħad li s-sena li ġejja l-Knisja f'Għawdex hija mpenjata li tagħmel analizi u riflessjoni dwar kif qed jiġi cċelebrat dan is-sagreement bil-ġħan li nagħmlu r-riformi meħtieġa (cfr. paragrafi 57-59).

L-eżempju ta' Ĝesù f'din il-materja jista' jidawwalna. Kontra l-prassi reliġjuża ta' żmieni, Ĝesù applika l-metodi tiegħi kif jersaq lejn il-midneb biex jgħinu jerġa' jithabbeb mal-Missier. Il-parabboli tal-ħniena jagħtuna indikazzjoni dwar dan: kien imur ifittek in-nagħaq il-mitlufa; il-missier tal-iben il-ħalli joħroġ minn daru biex imur jiltaqa' ma' ibnu ġej; eċċ. L-attitudni ta' Ĝesù mal-midneb issorprendiet lit-teoloġi u lill-kanonisti ta' żmieni! Imma mqanqal mill-imħabba lejn il-bniedem mgħaffeg taħbi it-toqol tad-dnub, Kristu jagħmel minn kollo u kien lest li jkisser l-“iskemi pastorali” ta' żmieni, basta jgħin lill-midneb jindem u jerġa' lura. M'iniex ngħid li din il-pastorali mġedda tas-sagreement tal-qar għandha b'xi mod tkun f'kuntrast mat-tagħlim u l-linji li tagħtina l-Knisja; imma filwaqt li nfittu noqogħdu għall-Maġisteru, ġertament hemm spazji li għandna nesploraw u nieħdu dawk l-inizjattivi biex dan is-“sagreement tal-konsolazzjoni” ikun it-talba tal-kotra.

Flimkien mad-definizzjoni klassika tal-konfessur bħala “mħallef” u “tabib”, nixtieq li nikkontemplaw il-konfessur bħala “għalliem-edukatur”, għaliex fid-djalogu penitenzjali li jsir waqt il-qrara huwa jsib ruħu f'sitwazzjoni privileġġata fejn iwassal fil-widnejn tal-penitent il-messaġġ morali evanġeliku! Waqt il-qrar, il-konfessur mhux biss jaħfer id-dnubiet, imma huwa jeduka l-kuxjenza tal-penitent. Infatti, kif jitlob minna r-Rit tal-Penitenza (1974), l-ewwel xewqa biex wieħed jersaq għas-sagament tal-penitenza titnissel mis-smiegh tal-Kelma t'Alla għax hija din il-Kelma li tqanqal għall-indiema u ġġib il-konverżjoni. I l-ijja ħasra li illum il-ġurnata, minħabba t-tellieqa mal-ħin, ssagħifikajna li naqraw silta qasira tal-Kelma t'Alla waqt il-qrara, bir-riskju li l-qrar jiġi ridott għal sempliċi ritwalitā!

Fl-Ittra Pastorali ta' dan ir-Randan, aħna l-isqfijiet għamilna sejha lill-Knisja f'pajjiżna biex “naghħru lill Alla bħala l-ewwel edukatur u li ma nibżgħux nidħlu fir-relazzjoni edukattiva li huwa jixtieq iwaqqaf magħħna”. Iċ-ċelebrazzjoni tas-sagament tar-rikonċiċċiżżejjen hija waħda minn dawk il-mumenti sagħi fejn tista' ssir esperjenza ta' din “ir-relazzjoni edukattiva” ma' Alla! Bħala medjatur bejn Alla u l-bniedem, konfessur li jrid iwtetaq bil-fedeltà l-ministeru tiegħi, jaf iħalli lill Alla jnebbhu x'għandu jgħid fissem Alla huwa u jwaqqaf din ir-relazzjoni edukattiva mal-penitent. Huwa fatt li l-effikċċa ta' dan is-sagament tidher mhux biss fil-maħħfa imma wkoll skont kemm il-penitent jikber jew jimmatura spiritwalment. Biex jevita kull bixra ta' maġjija u awtomatiżmu fil-qrar, jixraq li l-penitent possibbilm jersaq għand l-istess konfessur u dan isegwi l-progress spiritwali u morali tal-penitent!

Kif jgħid Karl Rahner, “biex tkun konfessur tajjeb trid tkun penitent tajjeb”. Bħall-bqja tal-bnedmin is-saċerdot ukoll

għandu bżonn jersaq jitlob maħħfa; imma hemm ir-riskju li billi minħabba l-ministeru tiegħi hu jmiss b'i-dej id-dnub tad-dinja, faċċi ma jibqax sensibbli għall-gravità tal-offiża tad-dnub, inkluż id-dnub tiegħi stess! Meta fit il-miet wieħed mis-sacerdoti tagħha, il-Kan Dun Ģwann Scicluna, smajt xi ħadd jgħid li kienu ħafna dawk is-saċerdot li kienu jqerru għandu! Haġa sabiha! Nitlob lill Alla biex iqajjem minn fostna ministri li bħala konfessuri joffru d-disponibbiltà tagħhom għas-saċerdot!

F'din is-sena saċerdotali, il-Papa tana bħala mudell lill-Kurat t'Ars, li l-Papa Ĝwanni Pawlu II sejjah lu “martri tal-konfessionarju”. Fl-istorja ta' ħajtu nsibu li darba, waqt li kien fil-konfessionarju, San Ĝwann Marija Vianney kien avviċinat minn persuna li staqsietu għaliex kien qiegħed jibki. It-tweġġiba tiegħi kienet: “Qed nibki għal dak li intom ma tibkux għalihom”. Xi ħaddieħor staqsieħ: “Għaliex tagħti penitenzi żgħar?”. U l-Kurat wieġbu: “Nagħti penitenza żgħira biex il-bqja nagħmilha jien”.

Għeżeż saċerdot, filwaqt li sinċerament nirringrażżjakom għad-dedikazzjoni tagħkom biex bħala konfessuri b'ħafna mħabba, umiltà u għerf, thabbu lin-nies tagħha ma' Alla, inheġġiġ kom biex bħall-Kurat t'Ars tkunu martri tal-konfessionarju. Din l-esperjenza, li tqiegħidna wiċċi imb'wiċċi mad-dnub tad-dinja, ma tistax thallina indifferenti, la quddiem Alla offiż mid-dnub tal-bniedem u anqas quddiem il-midneb ferut bi dnubu stess. Quddiem din ir-realtà mċaħħda mill-ġmiel tal-grazzja, anke jekk attwalment qed nistennew li joħroġ mis-Santa Sede d-Direttorju għall-Konfessuri u d-Diretturi Spirituali, naraw x'għandna u x'nistgħu nagħmlu biex il-miraklu tal-maħħfa jfejjaq lil ħafna.

NIĞĠIELDU L-FAQAR

Omelija tal-Isqof Mario Grech fil-festa popolari tad-Duluri

Pjazza Indipendenza, il-Belt Victoria, il-Ğimgħa, 26 ta' Marzu 2010.

Fix-xbieha ta' Marija Addolorata b'binha f'rilejha nilmaħħ lil Kristu li ftaqar u sar bniedem bħalna f'kollo minbarra fid-dnub, nilmaħħ il-mara li tant ftaqret li tat lill-Iben il-waħdieni tagħha biex jurina mħabbu fuq is-salib, imma nosserva wkoll li Marija ġarrbet dan id-dulur minħabba l-azzjoni vjolenti li għamlet is-soċjetà fqira ta' dak iż-żmien!

Għax minbarra l-komponent materjali u finanzjarju, il-faqar jinkludi wkoll elementi relazzjonali, etiċi u spiritwali. Huwa tajjeb li bħalissa fis-soċjetà tagħha għaddejja diskussjoni dwar il-faqar materjali, imma ma rridux ninsew aspetti oħra tal-faqar li huma daqshekk ieħor gravi!

Soċjetà affluwenti tista' tkun fqira! Għax meta l-ġid materjali ma jitqiesx bħala mezz biex il-bniedem jista' jgħix, imma jitqies bħala skop fiha innifsu, l-istess ġid materjali jsir kawża ta' faqar! Jekk il-benessri jieħu post-

il-ħajja, fis-sens li ngħixu biex ingeddsu l-ġid u mhux ikollna l-ġid biex ngħixu, l-istess ġid jtitlef in-natura tiegħi u jsir xi ħaġa perversa.

L-użu hażin tal-ġid u l-konsumiżmu jafu jwasslu għal-ħajja fqira f'dak li jirrigwarda t-tifsira u l-ideali għolja tal-ħajja umana! Fil-fatt hemm ir-riskju li min hu ħalqu fix-xgħir jittraskura l-ħtiġiġiet tal-oħrajn. Min għandu faċċi jħossu sid ta' kulħadd u ta' kollex, anki tal-ħolqien, tant li kapaċċi jagħmel ħsara ambjentali li ma titranġax!

Għalhekk, jekk in-nuqqas ta' žvilupp inissel il-faqar, hekk ukoll is-“supraż-vilupp” li seħħi f'pajjiżna jista' jkoll konsegwenzi negattivi, għax jekk ma noqogħdux attenti jista' jikkagħuna sottoż-vilupp moral, u dan jista' jkun kawża ta' ħafna tbatija.

Fostna għandna faqar tal-qalb. Jekk ħafna bwiet huma mimilija, ħafna q'lub nixfu u ftaqru! Sirna nibżgħu nħobbu,

għax l-imħabba veru tiswa prezz għoli. Dan naraw fil-familji, fejn minħabba l-faqar tal-qalb jiddgħaj fu r-relazzjonijiet bejn il-miżżeġin kif ukoll ir-relazzjonijiet bejn l-ulied u l-ġenituri. Qalb fqira mhix kapaċi tieħu l-impenn li ddur bil-marid, l-anzjan jew il-moribond; anzi tasal biex temarġina lil ħaddieħor minħabba t-twemmin, il-kulur jew l-orientament sesswali! Il-faqar affettiv jirrendi lill-bniedem ieħes biex jaħfer.

Minkejja li nfirex it-tagħlim, għandna magħna wkoll faqar kulturali. Kif għidna fl-Ittra Pastorali tar-Randan, jidher li għalkemm il-bniedem illum sar jaf jaqra, donnu għandu diffikultà biex jaqra l-istorja ta' ħajtu u tal-ġens tiegħu; għalkemm il-bniedem kapaċi jgħodd in-numri, donnu qed jinfixel xhin jiġi biex jagħmel is-somom tal-ħajja tiegħu. Mogħni bl-għerf tax-xjenzi u t-teknoloġija, il-bniedem wasal biex isib tarf ta' ħafna kobob imħabbla, imma fl-istess hin il-kobba ta' ħajtu aktar qed iħabbilha! L-irrieħ ta' kultura lajċista u materjalista li qed Jonfhu fostna, ħolqulna dubji serji dwar min hu tassew il-bniedem. Jekk mhux f'konfront ma' Alla, il-bniedem ma jistax jifhem lilu nnifsu. Dilemma antropoloġika bħal din tiġġenera l-faqar!

Filwaqt li x-xjenzi għamlu passi ta' ġgant 'il quddiem, qed insofru minn faqar xjentifiku, għax għandna xjenzi mingħajr il-ġiem etiku. Meta x-xjenza tkun bla ruħ,

allura ssir perikoluża, għax daqskemm tista' tkun ta' servizz għall-bniedem daqshekk ieħor tista' tingeda bil-bniedem. Għandu jħassibna l-fatt li fis-sena 2008 fl-Ewropa kien hawn sterminju ta' tliet miljun tarbija fil-ġuf. Hija din iċ-ċiviltà li qed joħloq l-iżvilupp fl-Ewropa?

Imbagħad ježisti faqar spiritwali. Illum moħħi il-bniedem tant sar jaħseb f'dak li huwa materjali li tilef il-kapaċità li jikkontempla lil Alla. Il-ġid materjali tant ħoloq aljenazzjonijiet li mbagħad il-bniedem għażżeż li jwarra l-ogħla ġid: lil Alla nnifsu! Jekk il-bniedem jelimina lil Alla minn ħajtu hemm aktar riskju li huwa jsir lupu li jaħtaf lil ħutu l-bnedmin. Waħda mill-konseguenzi tal-faqar spiritwali hija li l-bniedem jittlef is-sens tad-dnub.

Huwa minnu li fejn hemm il-faqar materjali hemm probabbiltà li jkun hemm faqar morali; imma huwa minnu wkoll li fejn kotor il-ġid materjali faqqas is-sottożvilupp moral! Iku xieraq li f'din is-sena Ewropea ddedikata biex jinquerdu l-faqar u l-eskużjoni soċċali jsir sforz individwal u kollettiv biex nippuraw negħlu l-faqar fis-sens wiesa' tal-kelma. Biex id-devozzjoni lejn Marija Addolorata tkun awtentika, u mhux waħda sentimentali u kulturali, ma nistgħux ma nisseħbux f'din il-kampanja, għax inkella l-faqar jibqa' joħloq tbatija u duluri godda.

KULTURA LI TAGHTI VALUR LILL-ĠISEM UMAN

Messaġġ tal-Isqof Mario Grech fl-inawgurazzjoni u tberik tal-gym ġdid
fi-iSports Complex tar-Rabat, is-Sibt, 27 ta' Frar 2010.

"Id-domanda għal aktar faċilitajiet li joffru eżerċizzi fizċi hija pozittiva għax ifisser li qed tikber il-kultura li tagħti valur lill-ġisem uman! Għax jekk il-ġisem huwa b'saħħtu, il-bniedem ikun b'saħħtu. Imma l-bniedem mhux ġisem biss, imma huwa ġisem u spiritu; u jekk l-ispirtu jkun għajnejn jew marid, fiżikament il-bniedem lanqas ikun f'postu. Il-'jen' mhux il-ġisem biss, imma l-ġisem huwa meħtieg biex il-'jen' jesprimi lilu nnifsu u jikkomunika mal-oħrajn! Għalhekk huwa dmir morali tal-bniedem jieħu ħsieb tal-fiżiku tiegħu.

Il-ġisem tal-bniedem huwa dejjem ġisem: kemm meta wieħed ikun ta' mezz'et, kemm jekk ikun anzjan, kif ukoll jekk ikun għadu kif tnissel fil-ġuf! Importanti l-konsistenza: jekk qed ninvestu f'aktar *gyms* għax inħossu l-bżonn li nikkuraw il-ġisem, imbagħad ma nistgħux nideċċiedu li neqirdu l-ġisem, la bl-abort u anqas bl-ewtna ja.

Aspett importanti tal-ġisem hija s-sesswalitā, li permezz tagħha r-ragħ u l-mara, li huma kumplimentari, jirrelataw ma' xulxin f'kuntest ta' mħabba. Sfortunatamente, minħabba nuqqas ta' għarfiex tal-valur veru tal-ġisem, kif ukoll għax il-bniedem fl-egożmu tiegħu kapaċi jabbuża mill-ġisem

tiegħu u ta' ħaddieħor, is-sesswalitā tbattlet mit-tifsira tagħha bħala espressjoni nobblu u qaddisa tal-imħabba vera! Il-persuna li thobb mhix dik li taf it-teknika tal-att sesswali jew li tfidex is-sodisfazzjon tagħha 'l barra mill-kuntest interpersonali u d-disponibbiltà għad-don tal-ħajja! Imma raġel iħobb tassew lil martu jekk permezz tal-fiżiku tiegħu hu jingħata lilla.

Nawgura li f'pajjiżna din il-kultura favur il-ġisem tqanqal interess biex infittu għarfiex aktar dwar il-bniedem. It-“teoloġija tal-ġisem” tista' tgħin ħafna fl-edukazzjoni ġħat-tifsira vera kemm tal-ġisem tal-bniedem kif ukoll tas-sesswalitā”.

Nota tad-Direzzjoni:

Dawn l-erba' pagni ta' Dokumentazzjoni qed jingħataw bħala żieda mar-rivista u b'rigal lill-qarrejja tagħha, fuq talba ta' ħafna, biex jiġu miġbura u kkonservati l-aqwa diskorsi, omelji u ittri pastorali ta' Mons. Isqof Mario Grech. Dawn il-folji kulur safrani jistgħu faciement jinqalghu minn ġo nofs ir-rivista biex jiġu miġbura flimkien u illegati separatament mir-rivista.